

Република Србија
Министарство унутрашњих послова
Дирекција полиције
Управа криминалистичке полиције

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА

Београд
27.08.2018. године

Ана Зрнић
Оливера Зечевић

Стратешки приоритети у раду МУП-а у области превенције и сузбијања деликата у вези опојних дрога (2015-2018)

- Трговина дрогом представља један од најопаснијих видова организованог криминала који ће полиција сузбијати развојем нове службе за борбу против дрога у оквиру Управе криминалистичке полиције и развијањем сарадње и размене информација са другим државним органима и међународним организацијама
- Превенција наркоманије је проблем од ширег друштвеног значаја, тако да ће локални акциони планови подручних полицијских управа развити превенцију наркоманије и предвидети заједничке пројекте са локалном самоуправом, школама, здравственим установама, цивилним друштвом и другим партнерима

ПРЕВЕНЦИЈА

- Универзална
- Селективна
- Индикувана

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА - ПРЕВЕНЦИЈА

- Акцентат је на промовисању здравих стилова живљења и развоју животних вештина које омогућавају супротстављање болестима зависности
- Указује се на последице злоупотребе ПКС – здравствене, социолошке, законске, породичне и др.
- ПКС се не популарише нити се говори о начинима злоупотреба, већ о штетним последицама по појединца и друштво, као и о алтернативним начинима за сналажење у кризним ситуацијама

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА - ПРЕВЕНЦИЈА

Превентивне активности полиције на тему превенције наркоманије

Циљне групе:

- деца предшколског узраста
- деца школског узраста
- деца средњошколског узраста
- студенти
- родитељи
- стручно особље школе
- грађани (пунолетне особе на нивоу јединица локалне самоуправе)

Превентивне активности полиције на тему
превенције наркоманије

Активности које се спроводе:

- предавања
- радионице/тренинзи
- медијске кампање
- превентивни програми на радном месту
- трибине ...

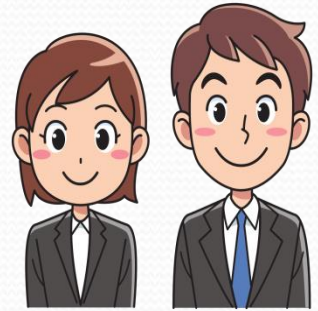

Пројекти, програми и акције

- Пројекат “Основи безбедности деце” - тема: Превенција и заштита деце од злоупотребе опојних дрога
- Пројекат “ Програм оснаживања породица од 10-14”
- Пројекат “Матура”- тема: Превенција насиља и злоупотребе алкохола и опојних дрога
- Програм “Школски полицајац”
- Програм “Школа без насиља – ка безбедном и подстицајном окружењу за децу”
- Акција “Школа без дроге и насиља”
- Акција “Дрога је нула – живот је један!”

Ко спроводи превентивне активности

- Посебно обучени полицијски службеници криминалистичке полиције који су прошли низ тренинга и обука из области превенције и сузбијања деликата опојних дрога (ПКС)
- Полицијски службеници криминалистичке полиције са сертификатима који су стекли посебна знања из области права детета и малолетничког кривичног права (Закон о малолетницима)
- Полицијски службеници који поседују академска знања из области хуманистичких наука

ЦИЉЕВИ АКТИВНОСТИ

- Изградити поверење
- Креирати позитивну атмосферу у групи
- Повећати знање о дрогама и правним аспектима
- Подстицати самоспознају у погледу модела конзумирања и како се односити према осећањима
- Поставити личне циљеве и упознати (реалне) путеве, како достићи те циљеве
- Знати које су могућности добијања помоћи/подршке (унутар и ван система пружања помоћи)

КАКО ПОМОЋИ ДЕТЕТУ КОЈЕ КОРИСТИ ДРОГУ:

- **ШТО БРЖЕ ДЕЛУЈЕТЕ, ДЕТЕ ЋЕ СЕ БРЖЕ ОПОРАВИТИ**
- **ОТВОРЕНО РАЗГОВАРАЈТЕ О ЗЛОУПОТРЕБИ ПАС-а**
- **ИЗБЕГАВАЈТЕ ДИРЕКТНО ОПТУЖИВАЊЕ**
- **НЕМА ПРОСТОРА ЗА СТИД И СРАМОТУ**
- **ПОТРАЖИТЕ СТРУЧНУ ПОМОЋ**
- **БУДИТЕ УПОРНИ И ИСТРАЈНИ У ЛЕЧЕЊУ ...**

Препоруке за поступање запослених у школама у вези са злоупотребом психоактивних супстанци

У случају када запослени у школи добије информацију да неки ученик има проблеме са ПКС, треба да предузме следеће кораке:

1. Када запослени у образовно-васпитној установи сумњају да постоје индиције да ученик има проблема са ПКС, позивају родитеље/старатеље, укључује се ПП служба итд.
2. Уколико родитељи/старатељи одбију да сарађују или се не појаве на позив школе упућен у писаној форми, уколико школа исцрпи све законске мере (разговори са родитељима, упозорење ученика, реализација програма подршке ученику), а оне не дају резултат у смислу побољшања понашања ученика, директор школе обавештава центар за социјални рад и здравствену установу (Према ЗОСОВ - родитељ/зак.заступник дужан је да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником/ако не сарађује, школа може поднети прекршајну или кривичну пријаву).
3. У случају када је добијена информација о ученику да је извршио кривично дело или је учествовао у активностима криминалних група, директор школе као представник институције (или запослени кога је овластио) дужан је да то пријави без одлагања полицији.
4. О свим спроведеним поступцима води се писана документација.

**Препоруке за поступање запослених у школама у вези са
злоупотребом психоактивних супстанци**

**У случају када запослени у школским просторијама нађе супстанцу
за коју сумња да је дрога, треба да предузме следеће кораке:**

1. Запослени у образовно-васпитној установи предузима мере предострожности и обезбеђује супстанцу од приступа неовлашћених лица.
2. Информише директора/одговорну особу школе о догађају и позива полицију.
3. По доласку полиције запослени у образовно-васпитној установи одмах предаје осигурану супстанцу и детаљно информише о догађају.
4. Запослени у образовно-васпитној установи евидентира (документује) догађај.

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА – ПРЕВЕНЦИЈА

Препоруке за поступање запослених у школама у вези са злоупотребом психоактивних супстанци

У случају када запослени у школи посумња да ученик поседују супстанцу која изгледа као дрога, треба да предузме следеће кораке:

1. Запослени у образовно-васпитној установи у присуству друге особе (разредног старешине, школског педагога/психолога, директора, итд.), има право да захтева од ученика да преда супстанцу, покаже садржај школске торбе и џепова своје одеће, садржај других предмета за које постоји сумња да се ту налази супстанца. Запослени у школама немају право да врше претрес лица, ову доказну радњу спроводи полиција (ЗКП).
2. Запослени у школама износи своја запажања директору школе и родитељима/старатељима ученика и позива их да одмах дођу у школу.
3. У случају када ученик одбија да преда супстанцу запосленом у школи и да покаже садржај своје торбе и џепова одеће, директор школе (или запослени кога је овластио), позива полицију.
4. Ако ученик добровољно преда супстанцу, запослени у школи је у обавези да обезбеди супстанцу и преда је полицији. Цео догађај се документује од стране запосленог у школи у форми детаљног извештаја.

**Заштита података о ученику и његовој породици –
писана евиденција и информације доступне су само особама које су
непосредно укључене у процедуру!**

ПРЕПОРУКЕ

Континуирано и у већем обиму укључивање родитеља/старатеља, нпр:

- посебно писмо или брошура за родитеље/старатеље,
- медијска промоција важности укључивања родитеља/старатеља у израду и спровођење програма у области превенције наркоманије,
- учешће родитеља/старатеља у радионицама, предавањима, трибинама,
- групно информисање за родитеље/старатеље,
- родитељи/старатељи као директни „посредници“ у превенцији наркоманије код деце и младих

Обука и укључивање деце и младих из вршњачких тимова у школама у информисање вршњака о штетности и последицама злоупотребе опојних дрога

- Израда промотивних материјала о штетности дрога, као и службама/установама којима се деца, млади и њихови родитељи/старатељи могу обратити за помоћ, подршку и заштиту (материјале поставити у свим школама и на сајтовима школа, надлежних министарстава, Савета за права детета, Савета за малолетнике, Савета за младе ...)

Т Е Ш К О Ћ Е:

- Рефлексија сопственог начина конзумирања
- Боље препознавање ризичних ситуација
- Свест о личним факторима ризика и заштите
- Недостатак специфичних знања о проблему наркоманије и фактора ризика
- Деца и млади нису потпуно и на њима разумљив начин информисани о законским последицама у вези са деликтима опојних дрога ...

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА – РЕПРЕСИЈА

Организација полиције у обављању послова превенције и сузбијања деликата у вези опојних дрога

- Служба за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика,
- друге организационе јединице криминалистичке и униформисане полиције

Законски оквир

- Кривични законик (2005)
- **Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица (2005)**
- Законик о кривичном поступку (2013)
- Закон о полицији (2016) ...

Процедуре

Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања (2005)... Посебни протоколи (рада и социјалне заштите, здравства, васпитања и образовања, унутрашњих послова и правосуђа)

Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица

Примена полицијских овлашћења према:

- Деци (до 14 године)
- Малолетницима (од 14 до 18 године)

Прикупљање обавештења/саслушање обављају полицијски службеници са сертификатима који су стекли посебна знања у области прав детета и малолетничког кривичног права!

Обавезно присуство родитеља или старатеља (представника органа старатељства), односно браниоца у случају саслушања!

Поступак је хитан, спроводи се у складу са основним принципима Конвенције о правима детета, као и начелима законитости, професионалности и хуманости ... обазриво, водећи рачуна о зрелости и другим личним својствима, као и заштити приватности малолетног лица и његове породице!

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА – САРАДЊА

Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања:

Даје јасне и обавезујуће смернице свим пружаоцима услуга у владином, невладином и приватном сектору за спровођење **интегрисане међусекторске сарадње у процесу заштите детета** од насиља, злостављања, занемаривања и искоришћавања ...

Центар за социјални рад - координатор у процесу заштите детета

Учесници у процесу заштите: системи рад и социјалне заштите, здравствене заштите, образовања и васпитања, унутрашњих послова, правосуђа и цивилног сектора ...

Развој и ширење **мреже мултидисциплинарних тимова за заштиту деце** у локалној заједници и примена обједињеног модела ових тимова на општинском нивоу широм Републике Србије (Тимови успостављени у **16** градова и општинау Републици Србији)

Кораци у процесу заштите:

1. препознавање случајева,
2. поштовање процедуре за поступање по пријему пријаве или откривању,
3. процена ризика, стања и потреба,
4. координирана активност са осталим чиниоцима
5. **НЕОДЛОЖНА ИНТЕРВЕНЦИЈА**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

ПОСЕБНИ ПРОТОКОЛ
О ПОСТУПАЊУ
ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА
У ЗАШТИТИ МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА
ОД ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Београд, 2006.

www.mup.gov.rs

www.paragraf.rs

Задатак полиције у процесу
заштите малолетног лица :

да пружи безбедносну
заштиту живота и телесног
интегритета малолетном
лицу које може бити стварна
или потенцијална жртва
(било ког вида) насиља

да у сваком појединачном
случају утврди да ли постоје
елементи кривичног дела
или прекршаја по којима је
овлашћена да поступа

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА – САРАДЊА

Према Правилнику о протоколу поступања у установи и одговору на насиље, злостављање и занемаривање (2010):

- Полиција је део спољашње мреже заштите у школама,
- Ангажује се у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело (трећи ниво насиља) ... **навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци ...**
- Представник полиције може бити укључен у рад Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања ..., а обавезно ће бити укључен у интервентне активности и мере које се предузимају у вези са трећим нивом насиља (директор, тим, родитељи/старатељи, надлежни органи и организације)

УЛОГА ПОЛИЦИЈЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД ОПОЈНИХ ДРОГА - САРАДЊА

Унапређење сарадње у области превенције деликата у вези опојних дрога

Релевантни партнери за сарадњу на терену

Саветовалишта по питањима дрога и болести зависности

Надлежни државни органи:

- јавно тужилаштво
- полиција
- суд

Социјална подршка:

- школа
- радно место
- друга окружења

Остали преко којих је могуће приступити:

- служба за помоћ младима/социјалне службе и службе за заштиту и помоћ младима
- канцеларије за младе
- места/простори где млади проводе своје слободно време
- заводи и агенције за запошљавање
- (дечје) болнице
- изабрани лекари
- родитељи/старатељи, особе од поверења ...

ПРИЈАВЉИВАЊЕ

- Позивом на број **192**
- Школском полицајцу или другом полицијском службенику чији контакт има школа
- Доласком у полицијску станицу
- Електронски на адресу МУП-а: info@mup.gov.rs или адресу полицијске управе/станице

ДИСКУСИЈА

**ШТА МОЖЕМО ПРОМЕНИТИ,
КАКО БИСМО КРЕИРАЛИ
ПОВОЉНИЈЕ УСЛОВЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ**

